

INFRAȚIUNEA DE ORGANIZARE A MIGRAȚIEI ILEGALE: SUBIECTUL INFRAȚIUNII

Ion COJOCARI

Doctorand, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova

e-mail: ioncojocarimihail@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-5107-614X>

Lupta împotriva traficului de migranți este o preocupare comună internațională care asigură protecția drepturilor de a nu fi supus sclaviei și condițiilor similare acesteia. În prezentul articol se identifică subiectului infracțiunii de organizarea migrației ilegale. O deosebită atenție se atrage statutului migrantului, care în anumite condiții poate fi considerat subiect al infracțiunii examinate. În Republica Moldova traficearea migranților este protejată de infracțiunea de "organizarea migrației ilegale". Alineatul 4 al articolului 362¹ Cod penal, îl exonerează pe migrant de răspundere penală pentru fapta prejudiciabilă de organizarea migrației ilegale. Însă în discuție se ridică problematica, când migrantul este obiect al infracțiunii în sensul Protocolului împotriva traficului de migranți. În articol se analizează calitatea specială a subiectului infracțiunii și a beneficiarilor de protecție umanitară internațională. În opinia autorului, există multe întrebări care necesită de a fi elucidate, cum ar fi: cine este subiectul infracțiunii? Care este vârsta acestuia? Care este subiectul special al infracțiunii, și care sunt condițiile când migrantul poate fi atras la răspundere penală? În viziunea autorului, pentru a evita violările drepturilor migranților, legiuitorul moldav trebuie să-și fortifice poziția pe dimensiunea protecției drepturilor migranților, astfel încât norma penală națională (care asigură prin răspundere protecția drepturilor migranților) să fie în conformitate cu Protocolului Adițional privind traficeul de migranți, având ca obiect material și corpul migrantului (obiect material).

Cuvinte-cheie: subiect al infracțiunii, persoană cu statut special, persoană publică, persoană publică străină, funcționar internațional, migrant, beneficiar de protecție umanitară internațională.

OFFENSE OF ORGANIZING ILLEGAL MIGRATION: SUBJECT OF THE OFFENSE

The fight against trafficking of migrants is a common international concern that ensures the protection of the rights not to be subjected to slavery and conditions similar to slavery. This article deals with the subject of the crime of organizing illegal migration. Particular attention is paid to the status of the migrant, who under certain conditions can be considered the subject of the crime under consideration. In the Republic of Moldova, the trafficking of migrants is protected by the crime of "organizing illegal migration". Paragraph 4 of Article 362¹ of the Criminal Code, exonerates the migrant from criminal liability for the act prejudicial to the organization of illegal migration. However, the issue arises when the migrant is the object of the crime within the meaning of the Protocol against Trafficking of Migrants. The article analyzes the special quality of the subject of the crime and of the beneficiaries of international humanitarian protection. In the author's opinion, there are many questions that need to be elucidated, such as: who is the subject of the crime? How old is he/she? What is the special subject of the crime, and what are the conditions when the migrant can be prosecuted? In the author's view, in order to avoid violations of migrants' rights, the Moldovan legislature must strengthen its position on the protection of migrants' rights so that the national criminal law (which responsibly ensures the protection of migrants'

rights) complies with the Additional Protocol on Trafficking of Migrants, having as material object the migrant's body (material object).

Keywords: subject of the crime, person with special status, public person, foreign public person, international civil servant, migrant, beneficiary of international humanitarian protection.

CRIME D'ORGANISATION DE LA MIGRATION ILLÉGALE: SUJET DU CRIME

La lutte contre la traite des migrants est une préoccupation internationale commune qui garantit la protection des droits à ne pas être soumis à l'esclavage et à des conditions similaires. Cet article identifie le sujet du crime d'organisation de la migration illégale. Une attention particulière est attirée sur le statut du migrant, qui sous certaines conditions peut être considéré comme le sujet du crime considéré. En République de Moldova, le trafic de migrants est protégé contre le crime d'organisation de la migration illégale". Le paragraphe 4 de l'article 3621 du Code pénal exonère le migrant de sa responsabilité pénale pour l'acte préjudiciable à l'organisation de la migration illégale. Cependant, la question se pose, lorsque le migrant est l'objet du crime au sens du protocole contre la traite des migrants. L'article analyse la qualité particulière du sujet du crime et des bénéficiaires de la protection humanitaire internationale. De l'avis de l'auteur, de nombreuses questions doivent être élucidées, telles que: qui est le sujet du crime? Quel est son âge? Quel est le sujet particulier du crime et quelles sont les conditions dans lesquelles le migrant peut être tenu pour responsable pénalement? De l'avis de l'auteur, afin d'éviter les violations des droits des migrants, le législateur moldave doit renforcer sa position sur la dimension de la protection des droits des migrants, de sorte que la norme pénale nationale (qui assure la protection des droits des migrants par la responsabilité) soit conforme au Protocole additionnel sur la traite des migrants, ayant pour objet matériel et le corps du migrant (objet matériel).

Mots-clés: sujet du crime, personne à statut spécial, personne publique, personne publique étrangère, fonctionnaire international, migrant, bénéficiaire de la protection humanitaire internationale.

ОРГАНИЗАЦИЯ НЕЗАКОННОЙ МИГРАЦИИ: СУБЪЕКТ ПРЕСТУПЛЕНИЯ

Борьба с незаконным трафиком мигрантов - общая международная проблема, которая обеспечивает защиту права не подвергаться рабству или аналогичным антигуманным условиям. В данной статье определяется предмет преступления по организации нелегальной миграции. Особое внимание уделяется статусу мигранта, который при определенных условиях может считаться субъектом исследуемого преступления. В Республике Молдова трафику мигрантами противостоят статья Уголовного кодекса о преступлении, связанном с «организацией нелегальной миграции». Пункт 4 статьи 3621 Уголовного кодекса освобождает мигранта от уголовной ответственности за деяние, наносящее ущерб организацией нелегальной миграции. Однако, проблема возникает, когда мигрант является объектом преступления согласно Протоколу о борьбе с торговлей мигрантами. В статье анализируется особенность субъекта преступления и лиц, пользующихся международной гуманитарной защитой. По мнению автора, есть много вопросов, требующих ответа. Кто является субъектом преступления? Сколько ему лет? Что является предметом преступления и при каких условиях мигрант может быть привлечен к ответственности? По мнению автора, во избежание нарушений прав мигрантов, молдавский законодательный орган должен усилить свою позицию по защите прав мигрантов, чтобы национальное уголовное законодательство (которое ответственно обеспечивает защиту прав мигрантов) соответствовало Дополнительному Протоколу о торговле мигрантами, имеющий в качестве материального объекта также тело мигранта (материальный объект).

Ключевые слова: субъект преступления, лицо с особым статусом, публичное лицо, иностранное публичное лицо, международный гражданский служащий, мигрант, получатель международной гуманитарной защиты.

Introducere

Lupta împotriva traficului de migranți este o preocupare comună internațională care asigură protecția drepturilor de a nu fi supus sclaviei și condițiile similare acestora [5]. Trebuie să recunoaștem că, norma penală de traficul de migrați diferită de traficul de ființe umane. Această concluzie revine în urma examinării protocoalelor adiționale la ”Convenția Internațională privind Infracțiunile Transnaționale Organizate”, conform căreia, trafizarea migranților presupune chiar și consimțământul victimei. În anumite situații, chiar singur migrantul poate fi autor la săvârșirea infracțiunii traficului de migranți.

În Republica Moldova trafizarea migranților este protejată de infracțiunea de ”organizarea migrației ilegale”. Infracțiunea corespunde cu condițiile Protocolului împotriva traficului de migranți, cu excepția că în Republica Moldova cuvântul ”traficul” este substituit de cuvântul ”organizarea”. Această substituție are legătură cu existența normei de ”traficul de ființe umane”(art. 165 Cod penal al Republicii Moldova, în continuare: CP RM) sau ”traficul de copii”(art. 206 CP RM), care are o însemnătate de constrângere [3].

Articolul 6 al Protocolului împotriva traficului de migranți, îl exonerează pe migrant de răspundere penală dacă acesta este obiect al infracțiunii [5]. Astfel, în legătură cu acest fapt, art. 362¹ Cod penal al Republicii Moldova, îl exonerează pe migrant de infracțiune în două circumstanțe: ”pentru faptul intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau al ieșirii de pe acest teritoriu; precum și pentru faptele de deținere și folosire a documentelor oficiale false în scopul organizării migrației sale ilegale” [3].

În viziunea noastră, există multe întrebări care necesită a fi elucidate în prezentul articol, cum ar fi: Cine este subiectul infracțiunii? Care este vârsta acestuia? Care este subiectul special al infracțiunii, și care este sunt condițiile când migrantul poate fi atras la răspundere penală?

Toate întrebările menționate urmează a fi analizate prin prisma metodei comparative. Vom atrage atenție la pozițiile cercetătorilor în domeniu, rapoartelor oficiale a organismelor internaționale, și le vom raporta la standardele internaționale de protecție a drepturilor omului pentru a corespunde principiului statului de drept și securității juridice.

Rezultate obținute și discuții

Subiectului infracțiunii ”organizarea migrației ilegale” joacă un rol important la încadrarea juridică a faptei. Această concluzie reiese în urma analizei art. 14 (Noțiunea de infracțiune) în conjuncție cu art. 52 (Componenta de infracțiune) a Codului penal, care reflectă modalitatea de încadrare juridică a faptei potrivit normei speciale a Codului penal (art. 362¹ Organizarea migrației ilegale). Iar potrivit art. 15 al aceluiași cod, gradul prejudiciabil este determinat de elementele infracțiunii: obiectului, latura obiectivă, subiectul, latura subiectivă [3].

În partea generală a Codului penal nu există noțiunea de ”subiect al infracțiunii”. Regulile generale identifică semnele acesteia, adică: „persoana care a săvârșit fapta prejudiciabilă, este pasibilă de răspundere penală și este responsabilă. Legiuitorul stabilește răspundere penală pentru „organizația migrației ilegale”, condiția de vârstă de 16 ani. Această concluzie reiese în urma analizei alin. 1 și alin. 2 al art. 21 CP RM. Iar „responsabilitatea” subiectului infracțiunii este distinsă în două feluri: responsabilitatea; și responsabilitatea redusă [3].

Ragov A. subliniază că, „responsabilitatea” ar trebui să fie recunoscută atunci când o persoană este capabilă să înțeleagă natura efectivă a acțiunilor efectuate și pericolul lor social, asumându-și consecințele [11]. În același context, M. Liubavina, face o diferență a responsabilității persoanei fizice de cea juridică. În același context, autoarea delimitează „responsabilitatea medicală de cea juridică” (după criteriul intelectual și volitiv). În opinia autoa-

rei, aceasta și este diferența dintre responsabilitatea persoanelor fizice de cele juridice [10]. Aceleași idei le găsim și la V. Sudenco și alții [1], [13].

Astfel, prin ”responsabilitate”, Codul penal definește următoarea noțiune: ”Responsabilitatea este starea psihologică a persoanei care are capacitatea de a înțelege caracterul prejudiciabil al faptei, precum și capacitatea de a-și manifesta voința și a-și dirija acțiunile” [3]. Totodată, prin responsabilitatea redusă se înțelege următoarele: ”persoana care a săvârșit o infracțiune ca urmare a unei tulburări psihice, constatată prin expertiza medicală efectuată în modul stabilit, din cauza căreia nu-și putea da seama pe deplin de caracterul și legalitatea faptelor sale sau nu le putea dirija pe deplin este pasibilă de responsabilitate penală redusă” [3].

Codul penal prevede și răspunderea penală pentru persoanele juridice, care are următorul conținut: „O persoană juridică, cu excepția autorităților publice, este pasibilă de răspundere penală pentru o faptă prevăzută de legea penală dacă aceasta nu a îndeplinit sau a îndeplinit necorespunzător dispozițiile directe ale legii ce stabilesc îndatoriri sau interdicții privind efectuarea unei anumite activități și se constată cel puțin una din următoarele circumstanțe: a) fapta a fost săvârșită în interesul persoanei juridice respective de către o persoană fizică împuternicită cu funcții de conducere, care a acționat independent sau ca parte a unui organ al persoanei juridice; b) fapta a fost admisă sau autorizată, sau aprobată, sau utilizată de către persoana împuternicită cu funcții de conducere; c) fapta a fost săvârșită datorită lipsei de supraveghere și control din partea persoanei împuternicite cu funcții de conducere” [3].

Infraacțiunea de organizarea migrației ilegale presupune și calitatea specială a subiectului infracțiunii. Subiectul special al infracțiunii examinate este reflectat la lit. ”d” alin. 2 art. 362¹ Cod penal, care cuprinde următorii subiecți: persoana publică; cu funcție de răspundere; cu funcție de demnitate pu-

blică, persoana publică străină sau un funcționar internațional [3].

V. Revina elucidează subiectul special al infracțiunii conform următorului conținut: „persoană care, pe lângă caracteristicile generale ale subiectului, este caracterizată de caracteristici și proprietăți specifice suplimentare. Astfel, caracteristicile unui subiect special sunt conținute în normele din partea specială din Codul penal, acestea pot include atingerea unei anumite vârste, funcție oficială, îndeplinirea funcțiilor sau atribuțiilor profesionale de către o persoană, starea de rudenie, sexul etc.”[12]. Autoarea clasifică subiecții speciali în următoarele forme: „pe baza cetățeniei: un cetățean al Federației Ruse, un cetățean străin și un apatrid; după caracteristicile demografice: sex – bărbat, femeie; vârstă: adulți; pe baza familiei, a relațiilor de rudenie: părinți; după funcția oficială: funcționari, persoane care dețin funcții publice sau ale unei entități constitutive ale Federației Ruse sau șef al unui organism de administrație locală; persoane care administrează justiție: un judecător, un expert, un executor judecătoresc, o altă persoană implicată în administrarea justiției; militar; persoane care fac parte din pază; persoane care îndeplinesc funcții manageriale într-o organizație comercială sau de altă natură, indiferent de forma de proprietate, precum și o organizație nonprofit, care nu sunt de stat sau municipale; lucrători medicali, muncitori de transport rutier, aerian, maritim sau fluvial; conducătorii unei mașini, tramvai, alte vehicule cu motor etc.”[12, p. 185].

În literatura de specialitate din Republica Moldova, subiecții speciali sunt clasificați după următoarele criterii: ”vârsta; semnele care caracterizează statutul social și de drept al persoanei: cetățenia subiectului; profesia sau ocupație sa, conduce un mijloc de transport; participant la proces în instanța de judecată; funcția de răspundere a persoanei” [1, p. 197].

Noțiunile legale ale sintagmelor supra, sunt reflectate la art. 123 și respectiv 123¹ Cod penal. Ținem

să menționăm că ”organizarea migrației ilegale” nu instituie răspundere penală în calitate de subiecții speciali, a persoanelor indicate la art. 122 (Persoana care se bucură de o protecție internațională), după cum urmează: ”șeful statului străin, inclusiv fiecare membru al organului colegial care exercită funcțiile șefului de stat conform constituției statului respectiv, fie șeful guvernului, fie ministrul de externe al statului străin, precum și membrii familiilor lor care îi însoțesc; oricare reprezentant ori persoană cu funcție de răspundere a statului străin sau oricare persoană cu funcție de răspundere ori alt agent al organizației internaționale interguvernamentale care, conform dreptului internațional, are dreptul la protecție specială contra oricărui atac asupra persoanei, libertății și demnității sale, precum și membrii familiei lor care locuiesc împreună cu ei” [3]. Această normă este în concordanță cu Convenția de la Viena din 1964, care acordă privilegiu și imunități, relații consulare și diplomatice oficialilor de stat [7].

Prevederile art. 124 Cod penal, identifică persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală, după cum urmează: ”se înțelege persoana căreia, în organizația indicată sau într-o subdiviziune a acesteia, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice” [3].

Astfel, legiuitorul în vederea ca autoritățile să urmărească scopul legal prevăzut în art. 8 alin. 2 CEDO[4], a prevăzut dispoziția legală cu referire la subiectul infracțiunii, care are calitatea de administrator (sau altă funcție executivă a persoanei juridice), la art. 21 alin. 3¹ Cod penal, după cum urmează: ” O persoană fizică se consideră împuternicită cu funcții de conducere dacă are cel puțin una din următoarele funcții: ”a) de reprezentare a persoanei juridice; b) de luare a deciziilor în numele persoanei

juridice; c) de exercitare a controlului în cadrul persoanei juridice” [3].

Este important de notat, că autoritățile publice în conformitate cu prevederile art. 21 alin. 5 Cod penal nu poartă răspundere penală. Adică legiuitorul dă de înțeles că se consideră subiecții speciali al infracțiunii persoanele publice sau persoanele publice străine, care au o astfel de calitate oficial, prescrisă prin lege. Astfel, calitatea sa de ”autoritate publică”, ca entitate juridică nu poartă răspundere. În asemenea situații, statul asigură răspunderea penală pentru un drept fundamental încălcat, prin legea penală care prescrie statutul special al persoanei care deține o funcție publică sau o funcție publică străină.

I. Larionov ajunge la concluzia că, în literatura de specialitate nu există un consens la definiția legală a subiectului infracțiunii prevăzute pentru organizarea migrației ilegale. El menționează, că definiția legală prevede precum că ”organizatorul unei infracțiuni fie organizează și dirijează infracțiunea, fie creează și dirijează un grup organizat sau o comunitate infracțională” [9, p. 111-114]. În acest sens, unele păreri în literatura de specialitate identifică organizatorul infracțiunii cu organizatorul migrației ilegale [8].

Totodată, I. Larionov specifică următoarele: ”norma penală de organizarea migrației ilegale nu impută anumite condiții speciale privind săvârșirea faptei, de aceea subiect al infracțiunii poate fi oricine, inclusiv subiecții cu statut special, fiind atât funcționarii, cât și angajații de stat și municipali care nu sunt funcționari, precum și persoanele care îndeplinesc funcții organizaționale și administrative sau economice în organizații comerciale și de altă natură” [9, p. 111-114].

S. Brînza și V. Stati, definește calitatea specială a persoanei prin statutul oficial al acesteia: „persoană publică, persoană cu funcție de răspundere, persoană cu funcție de demnitate publică, persoană publică străină sau funcționarul internațional, stipulați la lit.

”d” alin. 2 art. 362¹ Cod penal al Republicii Moldova” [2, p. 1156].

În viziunea noastră, toate criteriile au relevanță. În urma analizei abordate, am ajuns la concluzia că, nu există în literatura de specialitate divergențe pe dimensiunile cu privire la vârsta persoanei, responsabilitatea acesteia și calitatea specială a acesteia. Totodată, îndeplinirea anumitor limitări de către autorități poate aduce la încălcarea drepturilor fundamentale ale persoanelor fizice (ca de exemplu: dreptul la viață privată), care are tangență cu organizarea migrației ilegale.

În viziunea noastră, noțiunea subiectului special al infracțiunii trebuie să fie clar definită din punct de vedere a legii. Astfel, art. 362¹ alin. 4 Cod penal explică circumstanțele în care victima infracțiunii este migrantul. Totodată, în accepțiunea lui V.Revina, migrantul este un subiect special, dacă este prevăzut de legea penală ca atare [12]. Poate oare victima migrantul să fie și făptuitor la săvârșirea infracțiunii? În viziunea noastră nu, deoarece Codul penal prevede exonerarea de pedeapsă a migrantului, această prevedere are un caracter limitat, adică cu excepția regulilor prevăzute de alin. 4: ”faptul intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau al ieșirii de pe acest teritoriu, precum și pentru faptele de deținere și folosire a documentelor oficiale false în scopul organizării migrației sale ilegale”[3]. Admite oare legea penală în calitate de subiect special migrantul, atunci când organizează fapta prejudiciabilă de intrare, ieșire, ședere sau tranzitare? În viziunea noastră nu, deoarece ”victima infracțiunii”, este determinată în dependență de circumstanțele în care aceasta este dirijată sau manipulată conform elementelor subiective. Totodată, recunoaștem că există riscul ca imigrantul stabilit în Republica Moldova poate organiza fapta prejudiciabilă de organizarea migrației ilegale în sensul art. 362¹ CP RM [3].

O altă întrebare relevantă dacă poate migrantul să-și piardă calitatea sa, dacă săvârșește fapta prejudici-

abilă? În viziunea noastră, asemenea accepțiune nu este admisibilă. Or, conform principiului securității juridice, la nivel internațional există un consens asupra subiectului: când legea expres va prevedea calitatea în care persoana va fi exonerată de răspundere penală.

În viziunea noastră, există o diferență dintre alin. 1 și alin. 4 al art. 362¹ Cod penal, care elucidează că, diferența dintre făptuitor și victima infracțiunii poate fi sintagma ”organizarea” [3]. Probabil, legiuitorul vrea să comunice că, alin. 4 nu este o dispoziție absolutistă, deoarece reflectă situațiile în care victima infracțiunii (adică migrantul) este absolvit de răspundere cu titlu de excepție. Această ordine de idei revine și în urma faptului că, statul are obligația pozitivă de a interveni în protecția drepturilor omului a oricărei persoane, inclusiv și în protecția relațiilor dintre persoanele care au statut de subiect al infracțiunii cu persoanele care sunt victime ale infracțiunii, ambele având statutul de migrant.

Așadar, obligația pozitivă a statului de intervenire în protecția drepturilor migrantilor, se referă la persoanele care nu au calitatea de rezident și sau cetățean al Republicii Moldova. În aceste circumstanțe concluzionăm că, statutul de rezident și/sau cetățean al Republicii Moldova are impact asupra statutului de făptuitor sau victimă a infracțiunii examinate. Deci, în viziunea legiuitorului moldav persoanele migrante pot fi atrase răspundere penală cu condiția că persoana este subiect al infracțiunii prevăzute de art. 362¹ CP RM, nu are reședință și cetățenia Republicii Moldova. În viziunea noastră, acest lucru se întâmplă deoarece infracțiunea de organizarea migrației ilegale nu cuprinde în întregime sensul prevederii ”Protocolului Adițional împotriva traficului de migranți”(nu există noțiunea de „trafic de migranți”), care presupune că, statele trebuie să prevadă infracțiunea traficului de migranți la nivel național, avându-se în vedere că, norma trebuie să fie formal-materială (corpul migrantului ca obiect material al infracțiunii). În cazul

infracțiunii de organizarea migrației ilegale prevăzute de Codul penal al Republicii Moldova, norma penală nominalizată este formală. Acest lucru oferă posibilitate autorităților să-l atragă pe migrant la răspundere penală dacă dirijează săvârșirea infracțiunii de organizarea migrației ilegale, de intrare, ședere, ieșire sau tranzitarea teritoriului Republicii Moldova.

În pofida prevederilor legale care impune răspundere penală pentru dirijarea infracțiunii de organizarea migrației ilegale, persoana imigrantă în Republica Moldova, nu se poate bucura de toate posibilitățile largite a legii, de care s-ar bucura un cetățean sau rezident al Republicii Moldova. Aceleași circumstanțe se referă și la persoanele cu statut de protecție umanitară internațională, care sunt supuse riscului atragerii la răspundere penală pentru fapta nominalizată. În acest context, statutul de rezident și/sau cetățean al Republicii Moldova, ar clarifica divergențele existente la acest capitol.

Un alt subiect important care merită atenție, este situația cu privire la atragerea la răspundere penală a migrantului care a obținut calitatea de rezident sau a devenit cetățean al Republicii Moldova. Legiuitorul elucidează că, condițiile de săvârșire a infracțiunii se caracterizează de circumstanțele în care victimele infracțiunii sunt manipulate. Astfel, poate manipulara sau dirijarea victimelor ține de lipsa statutului de rezident și/sau cetățean al Republicii Moldova? În asemenea condiții migranții sunt persoanele care nu sunt rezidenți și/sau cetățeni al Republicii Moldova, care este nevoia socială de a impune răspundere penală pentru aceștia? Totodată, legiuitorul specifică, că demnitarii, și funcționarii străini se bucură de anumite privilegii, și pot organiza fapte infracționale, în asemenea situații, cu titlu de excepție, este prevăzută norma de ”organizarea, în scopul obținerii, direct sau indirect, a unui folos financiar sau material, a intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau a ieșirii de pe acest teritoriu a persoanei care nu este nici cetățean, nici rezident al acestui stat, săvârșită

de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional” [6]. În asemenea condiții rezultă, că victima infracțiunii nu trebuie obligatoriu să întrunească calitatea de rezident și/sau cetățean al Republicii Moldova. Astfel, migrantul care realizează semnele laturii obiective a componenței de infracțiunii, și anume prin acțiunea de ”organizare”, acesta este pasibil de a fi atras la răspundere penală.

Totodată, explică oare legiuitorul dacă prin lipsa acțiunii de ”organizare”, se delimitează statutul făptuitorului de cel al victimei? Totodată, în sensul prevederii nominalizate, organizarea presupune nu pentru sine, ci pentru alții. În cazul în care această organizare este îndeplinită pentru migrarea sa, atunci prevederea legală își pierde sensul. În asemenea condiții, vom fi în prezența trecerii ilegale a frontierei de stat. Or norma nominalizată, apără persoanele migranții de scoaterea acestora din circuitul internațional, care sunt priviți de către făptuitori ca un venit financiar. Aceste circumstanțe, sunt prioritățile democratice a statelor, stabilite prin consens, privind incriminarea faptei penale de organizarea migrației ilegale [6].

Concluzii

Pozițiile abordate mai sus, înafară de calitatea specială a subiectului când acesta este o persoană publică, pot fi luate în calcul atunci când autoritățile urmează un scop legal prevăzut în Convenție (de exemplu: art. 8 alin. 2 CEDO), apără un interes public, iar identificarea subiectului infracțiunii, conform calităților sale identificabile va ajuta la protecția dreptului îngrădit, și a celui protejat [6]. Această identificare are sens pentru a afla, ce drept al făptuitorului se îngrădește, și cum ar fi trebuit de aplicat norma penală de organizarea migrației ilegale ca, să afecteze îngrădirea în mai mică măsură. În calitate de exemplu, poate fi relatată următoarea situație: Aplicând norma penală de organizarea migrației ilegale, autoritățile îngrădesc drep-

tul la viața privată a făptuitorului, care este migrant. În viziunea noastră, legea este clară la acest subiect, migrantul poate fi subiect al infracțiunii de organizarea migrației ilegale, totodată, acesta poate avea calitatea de victimă în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului. În asemenea circumstanțe, necuprinderea în întregime al noțiunii de „trafic de migrații”, oferă posibilitate autorităților naționale arbitrar să se implice în violarea dreptului la viața privată a persoană (în sensul demnității acesteia), și să explice scopul legal urmărit, aplicând norma penală de organizarea migrației ilegale, pe interesul securității naționale. În concluzie, legislația Republicii Moldova nu cuprinde în întregime protecția drepturilor și libertăților migraților. În viziunea noastră, pentru a evita violările drepturilor migraților, legiuitorul moldav trebuie să-și fortifice poziția pe dimensiunea protecției drepturilor migraților, astfel încât norma penală națională (care asigură prin răspundere protecția drepturilor migraților) să fie în conformitate cu Protocolul Adițional privind traficul de migrații, având ca obiect material și corpul migrantului (obiect material).

Referințe bibliografice

1. BOTNARU, S. et al. *Drept penal, partea generală*. Ediția a II-a, septembrie 2005, Ch.: Cartier, 2005. pag. 196. Disponibilă: <http://drept.usm.md/public/files/Drept-penalgeneral3acfb.pdf>
2. BRÎNZA, S. STATI, V. *Tratat de Drept Penal. Partea specială*. Volumul II, Tipografia Centrală, Chișinău, 2015
3. Codul penal al Republicii Moldova. Publicat la 14.04.2009 în Monitorul Oficial Nr. 72 74 art. 195. Modificat prin LP116 din 09.07.20, MO193/27.07.20, art. 372; în vigoare 27.07.20. Articolul 22. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122429&lang=ro#
4. European Convention on Human Rights, F-67075 Strasbourg cedex, 4 November 1950 and came into force in 1953. Disponibilă: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf

5. Protocolul împotriva traficului ilegal de migrații pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate. Disponibil: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?id=38602

6. Rezoluție adoptată de Adunarea Generală [fără referire la o comisie principală (A/ 55/383)] 55/25. Convenția Națiunilor Unite împotriva crimei transnaționale organizate. Disponibilă: https://www.unodc.org/pdf/crime/a_res_55/res5525e.pdf

7. Vienna Convention on Diplomatic Relations, Vienna, 18 April 1961 Entry into force, 24 April 1964, in accordance with article 51. Registration: 24 June 1964, No. 7310 Status: Signatories : 60. Parties : 193 Text: Certified true copy, United Nations, Treaty Series , vol. 500, p. 95. Disponibil: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=III-3-&chapter=3&clang=en

8. БЫШЕВСКИЙ, Ю. Ю. *К вопросу о юридической природе уголовной ответственности за организацию незаконной миграции*. Российский следователь. 2005 г.

9. ЛАРИОНОВ, И. А. *Уголовно-правовая характеристика и криминологическая характеристика*. Статья представлена научной редакцией «Право». УДК 343.343.6, 11 мая 2012 г. С. 111-114. Disponibil: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/361/image/361-111.pdf>

10. ЛЮБАВИНА, М. А. *Субъект преступления*. Учебное пособие/ Уголовное право России. Общая часть: Учебник / Под ред. В. П. Ревина. – М.: Юстицинформ. 2016 г. Disponibil: www.ipkiot.ru/doc/п.р.-Ревина-В.П.-Уголовное-право-России.-Общая-часть.pdf

11. РАГОВ, А. И. *Квалификация преступлений по субъективным признакам*. СПб., 2002 г.

12. РЕВИНА, В. П. *Уголовное право России, Общая Часть*. Учебник для бакалавров образовательных учреждений, обучающихся по специальности «Юриспруденция/ Издание 4-е, исправленное и дополненное Москва Юстицинформ 2016 г. Disponibil: www.ipkiot.ru/doc/п.р.-Ревина-В.П.-Уголовное-право-России.-Общая-часть.pdf

13. СУДЕНКО, В. Е. *Уголовное право. Общая часть. Лекции*. В. Е. Суденко; под ред. Н. А. Духно. – М.: Юридический институт МИИТа, 2016 г. Disponibil: https://miit.ru/content/%D0%9E%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%BA%D0%B0.pdf?id_vf=107100